

ODRŽIVA BUDUĆNOST

Projekt "Održiva budućnost - Put do zdrave hrane" usmjeren je na promociju regenerativne poljoprivrede, poticanje korištenja kratkih lanaca opskrbe i promoviranje školskog vrta kao edukativnog alata za učenje o poljoprivredi i prehrani. Kroz edukaciju, radionice i praktične primjere, projekt će promovirati održive metode poljoprivrede koje obnavljaju tlo i očuvaju okoliš, poticati suradnju između lokalnih proizvođača i potrošača putem kratkih lanaca opskrbe te poticati učenike da se aktivno uključe u uzgoj vlastite hrane kroz školski vrt. Cilj projekta je osvještavanje šire zajednice o važnosti promjene prema održivijem i zdravijem načinu proizvodnje i konzumacije hrane.

U sklopu projekta Održiva budućnost, izradili smo nekoliko edukativnih biltena:

[ADAPTIVNO VRTLARSTVO](#) - Marcela Velfl

[AGROŠUMARSTVO](#) - Željko Herner

[KRATKI LANCI OPSKRBE](#) - Irena Borovina

[ZAŠTO SU NAM VAŽNE PČELE](#) - Mirjana Koprek

[REGENERATIVNA POLJOPRIVREDA](#) - Kristina Lučić Andrijanić

[UREDOST U VRTU](#) - Silvija Kolar Fodor

[DRUŠTVENA BANKA SJEMENA](#) - Dunja Zbiljski

[POSJET OPG KOVAČIĆ](#) - Petra Pavleka

U sklopu projekta održano je 7 radionica vrtlarenja za djecu, te 8 radionica, predavanja i razmjena sjemena za opogve i sve zainteresirane građane, a djelomično je dio projekta bila i promocija opgova na društvenim mrežama u preko 100 objava, te uživo na našem Eko placu.

Projekt je podržao Grad Zagreb u iznosu 4.400eur, a sredstva su korištena za udio u plaći dva zaposlenika, te naknadu i troškove puta za stručnjake koji su održali predavanja. Projekt je trajao 12 mjeseci i to od 3/24 do 3/25

PROBLEMI U POLJOPRIVREDI, LOKALNOJ PROIZVODNJI HRANE, ZDRAVLJU DJECE

Ključni problemi u poljoprivredi uključuju: klimatske promjene, degradaciju tla, vodne resurse, održivost i ekološki otisak, ruralni odlazak, cijene inputa, globalno tržište te teškoće u prilagodbi novim tehnologijama. Prema podacima Ujedinjenih naroda, oko 60 godina je ostalo za neke ključne vrste usjeva ako nastavimo s trenutnim ritmom iscrpljivanja tla. Važno je ulagati u održive prakse poljoprivrede kako bismo osigurali dugoročnu sigurnost opskrbe hranom. Rješavanje ovih problema zahtijeva sveobuhvatan pristup, uključujući inovacije u poljoprivredi, održivo upravljanje resursima, potporu malim poljoprivrednicima i promicanje svijesti o potrebi očuvanja okoliša u poljoprivrednom sektoru.

Problem nedovoljne promocije OPG-ova je što se time propušta prilika podržati lokalnu proizvodnju, očuvati tradicionalne poljoprivredne prakse, potaknuti ruralni razvoj te promovirati održivu proizvodnju hrane. Nedostatak svijesti o važnosti podrške OPG-ovima može rezultirati smanjenjem interesa za lokalnu hranu, povećanjem ovisnosti o uveznoj hrani te gubitkom ruralne zajednice i identiteta. Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APRRR), u Hrvatskoj je registrirano oko 135,000 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-ova). Ovi OPG-ovi igraju važnu ulogu u hrvatskom poljoprivrednom sektoru i doprinose lokalnoj proizvodnji hrane i ruralnom razvoju. Prema istim podacima, u Zagrebu je registrirano oko 2,000 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Kada je riječ o ekološkim OPG-ovima, u Hrvatskoj ih je registrirano oko 6,000, što predstavlja oko 4.4% ukupnog broja OPG-ova. Ovi ekološki OPG-ovi proizvode hranu na održiv način, bez upotrebe pesticida i umjetnih gnojiva, te se sve više cijene zbog svojih ekoloških i zdravstvenih prednosti.

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, oko **20% djece i adolescenata** diljem svijeta suočava se s nekim oblikom mentalnog poremećaja poput tjeskobe, depresije ili poremećaja pažnje. Što se tiče poremećaja u prehrani, procjenjuje se da oko 10-20% djevojčica i 4-10% dječaka pati od poremećaja prehrane poput anoreksije ili bulimije. Također, pretilost je sve češći problem među djecom, s preko 40 milijuna djece mlađe od pet godina diljem svijeta koja imaju prekomjernu težinu. Ovi problemi često su povezani s **lošim prehrambenim navikama, nedovoljnom tjelesnom aktivnošću te nedostatkom zdravog načina života.**

Naša udruga od 2011. godine okuplja građane na Vrbanima, a od 2021. u Brezovici - kvartovima koji na 12.000 stanovnika nemaju knjižnicu, tržnicu, dom zdravlja, kulturni centar. Iz ispitivanja potreba stanovnika koji dolaze na naša događanja i putem društvenih mreža utvrdili smo kroničan nedostatak sadržaja, među kojima je od samog početka kao i članovima udruge nedostajala tržnica. Građani su kao problem isticali i nepovjerenje prema prodavačima na gradskim tržnicama, budući je na njima sve manje pravih proizvođača, a sve više prekupaca sa zelene tržnice. Te je nastalo **nepovjerenje u hranu** koju jedemo, čak i u "bio" trgovinama i proizvodima sa "eko" znakom. Nedostajala je ta veza koju smo u 10 godina rada uspjeli izgraditi. Koncept "**Upoznaj svog poljoprivrednika, znaj svoju hranu**" potiče povezanost s lokalnim poljoprivrednicima, podržava lokalnu ekonomiju, smanjuje ekološki otisak, pruža transparentnost u proizvodnji hrane, potiče održivu poljoprivredu, osigurava bolju kvalitetu hrane i jača zajednicu. Ova inicijativa potiče promjene u prehrambenim navikama i doprinosi izgradnji održivijeg prehrambenog sustava. Možda malim kvartovima kao što su Vrbani ili Brezovica sa tek 12-15.000 stanovnika nije potrebna institucija tržnice, kazališta, ili knjižnice, ali svakako su im potrebna mjesta gdje se mogu susresti i popričati, posebno u ovo vrijeme brzog života, ekonomske krize, sve dužeg radnog vremena, te provođenju vremena na ekranima. Vrbani od takvih sadržaja imaju najveći Casino u gradu, shopping centar Point i McDonalds restoran – zbilja je tužno vidjeti da su takva mjesta današnja okupljališta mladih obitelji, djece i mladih, a osobe starije životne dobi sve se više zatvaraju u sebe i svoje domove, jer si takve stvari ne mogu priuštiti, niti

zadovoljavaju njihove potrebe. Naša udruga postala je mjesto na kojem se ljudi susreću, druže, upoznaju nove ljude, zadovoljavaju potrebe /društvene, kulturne, pa i prehrambene.

Promocija malih lokalnih i eko OPG-ova može poboljšati lokalnu ekonomiju, povećati dostupnost kvalitetne hrane, očuvati tradicionalne poljoprivredne prakse, smanjiti negativne utjecaje na okoliš te jačati povezanost i zajednicu. Time se potiče održivost, podržava lokalna proizvodnja i stvara otporniju zajednicu. Stoga je važno promovirati OPG-ove kako bi se osiguralo održavanje ruralnih područja, podržala lokalna ekonomija te potaknule održive prakse u poljoprivredi.

Radionice i predavanja o regenerativnoj poljoprivredi mogu povećati svijest građana o održivosti, potaknuti korištenje prirodnih metoda uzgoja, promicati lokalnu proizvodnju hrane, poboljšati zdravlje hrane, potaknuti ekonomske prilike za male OPG-ove te podržati lokalnu zajednicu i ekonomiju.

Ekološki uzgojena hrana donosi brojne prednosti u odnosu na konvencionalno uzgojenu hranu, uključujući manju izloženost kemikalijama, veći sadržaj hranjivih tvari te podršku održivim praksama uzgoja hrane. Odabir ekološke hrane promiče zdravlje ljudi, zaštitu okoliša te etičan pristup prehrani.

Radionicama u školskom vrtu također se može pridonijeti rješavanju problema suvremenog društva poput pretjerane izloženosti djeca ekranima, osjećaja otuđenosti, nasilja među vršnjacima i problemima s ovisnostima. Kroz aktivnosti u vrtu, djeca imaju priliku izbjeći višesatno provođenje vremena pred ekranima te se fizički aktivirati i povezati s prirodom. Integracija radionica u školskom vrtu u obrazovni sustav može imati višestruke pozitivne učinke na mentalno i fizičko zdravlje djece te potaknuti njihov cjeloviti razvoj.

LINKOVI NA OBJAVE NA DRUŠTVENIM MREŽAMA - FOTODOKUMENTACIJA

22.03.2024.	Radionica DV Trnsko	https://www.facebook.com/irena.borovina/posts/pfbid0326Wqcn1vnqD4qAmL5BPDeqGvmuwRmF33TgvC2f4yLHRAPCoCqup1NkmSWijHfcKrl
26.05.2024.	3 Radionice OŠ Vrbani	https://www.facebook.com/skolskivrtbani/posts/pfbid02UrW287TKHSNG4Jn5qb7SKkvxzJsexn2EPSYdjJHL6sZFpXxifTBjXTwrAQi7jsiPl
18.02.2024.	3 Radionice OŠ Vrbani	https://www.facebook.com/udrugavestigium/posts/pfbid02q9asPsaGqA8wSz8Y4yQD5cnKQrdp83xYrExGZ7J8PQZPCFvh5FmhGx61SFGDJj7Kl
06.04.2024.	Čuvanje i razmjena sjemena, Vrtovi Breza	https://www.facebook.com/zadrugazelenica/posts/pfbid0qrRv2tk9UbCyZzM8Gsjujhn4fpK3xwEFJXKLbipa5i2sMTTq4wY1z74kED1JYfYrl

20.04.2024.	Adaptivno vrtlarenje i Društvena banka sjemena na Cvjetnjaku Vrbana	https://www.facebook.com/udrugavestigium/posts/pfbid02AruW1b9uXRzog4qLQR8eBr2kiTifABUVNTpEEPeHVNSTjChStejrVhzizSFnJgkml
14.09.2024.	Jesenska priprema vrta Kristina Lučić Andrijanić	https://www.facebook.com/zadrugazelenica/posts/pfbid02UywjZJN1zaoWJ5jtR5cXfhvAZHEmvufJC9zGbUbqVD9LvEsJWp8jVqNBDRuxc1EsI
13.10.2024.	Adaptivno vrtlarenje, Marcela Velfl	https://www.facebook.com/zadrugazelenica/posts/pfbid0RvUiXxBJzCWpZmckSD7xJV2nTMGNGCxxhu86bwGxfejQdk3ok1ndug7Db4cA2nFgl
09.11.2024.	Agrošumarstvo, Željko Herner	https://www.facebook.com/udrugavestigium/posts/pfbid02AoQom717pWy8mvmA7qJ6L7jQVYb6sVzsKCQAvaFcNjB4pE7EAhHZ3cgzHECWS7oEI
06.02.2024.	Zašto su nam važne pčele, Mirjana Koprek	https://www.facebook.com/zadrugazelenica/posts/pfbid0cD6QEMwCWSSKE8oKkdv2FtLXttAcTpbCYv2YRUe71ggo39TJ4UQ3c9e6tsag6aUdI
18.02.2024.	Regenerativna poljoprivreda, Silvija Kolar Fodor	https://www.facebook.com/zadrugazelenica/posts/pfbid07WWjXJGLJPJsvx9T3AsihkuErKbjG6KY9kd1XiJ2yd8vK4MfWDvviTiL7W4wgyoWl
24.02.2025.	Razmjena sjemena, Društvena banka sjemena	https://www.facebook.com/zadrugazelenica/posts/pfbid029Udu5s4f1ghfFUSxUnwqxy8yRqpqmUzdoZJboctc8SzNsLsiwM817GTgbHZywCEI

U Zagrebu, veljača 2025.

Irena Borovina, predsjednica udruge Vestigium